

FRANK UNDERWOOD ER EIN ANTIHETJA

– Dökka antihetjan og ferð hennara yvir í skuggaheimin, er ein kend söga heilt frá 1600talinum. Kyniski Frank Underwood er ein av hesum, og umboðar nakað frummenniskjaligt, sum fangar okkum, heldur Jan Berg Jørgensen

MORTAN ØSTERØ

Films- og sjónvarpsá hugin hjá Jan Berg Jørgensen er eyðsýndur, og hann hugdi eisini at øllum pørtunum av »House of Cards« upp á styttri tíð, enn hann vil viðganga. Hann er virkin sum skrivari í nevndini fyri filmsfelagið Klippfisk, umframt at undirvísa í film- og sjónvarpskunnleika, miðlakunnleika og enskum í Hoydølum.

Sambært honum, er dökka, manipulativa antihetjan úr House of Cards bygt á Richard III úr leikritinum hjá Shakespeare.

– Kevin Spacey hevur spælt Richard III og var sjálvur ikki íiva um, at Frank Underwood er modeleraður á Richard III hjá Shakespeare. Felags fyri leikin »Richard III« og »House of Cards« er, at rithøvundarnir leggja dent á fjøltáttaðar høvuðspersónar og persónligu menningina hjá teimum. Harafrat ganga frásøgusnildirnar hjá Shakespeare enntá aftur, tá ið Frank vendir sær beinleiðis til áskoðaran og gevur okkum nakrar millumrokningar, sum somuleiðis dregur okkum við inn í hansara djúpu motiv. Hyggjarin verður sostatt

onkursvegna samsekur í illgerðunum, sigur Jan.

Menniskjalig antihetja

Tá ið vit hitta Frank Underwood fyrstu ferð í House of Cards er hann í uppskoti at gerast nýggi uttanríkisráðharrin í USA. Underwood verður eisini kallaður inn til fundar við starvsfólkaðaran í Hvítu Húsunum í trúnni um, at hann fær sessin. Tað gerst tó greitt, at hann verður sáldaður frá í hesum umfarinum, og kyniski demokraturn fer beint undir at fyrireika sína fyrilitarleysu hevnu-søku. Og hyggjarin sleppur við á ferðina yvir í dökku skuggasíðuna.

– Døkkar antihetjur hava eina nógv stórri menniskjaliga dýpd, enn streymlinjaðar týpur í vælpussaðum, romantiskum Hollywood filmum. Longu í 17. øld lat John Milton frá sær episku yrkingina »Paradise Lost«, har skapanarsøgjan verður borin fram á ein øðrvísi hátt, og Satan tekur seg út sum tann menniskjaligi vegna sínar feilir.

– Høgrahond Guðs, Satan, verður bráðliga degraderaður, tá ið Jesus verður settur í starv. Satan verður onkursvegna umlopin og ikki virðis-mettur fyri síni avrik. Tá ið hann so

mótmælir av øvundsjúku, verður hann tveittur úr himli saman við nøkrum einglum, og harvið verður umheimurin skapaður.

Sambært Jan Berg Jørgensen, er tað her, at tað menniskjaliga liggur – í smáligheitunum, í øvundini og ærusjúkunum, sum vit vita, ikki eiga at taka ræði á okkum. Tað er hvørki tann fullkomni óndskapurin og ella algóði Guðurin, ið hevur okkara áhuga, men heldur er tað ferðin úr einum staði í annað, sum fangar, vísir hann á.

– Ferðin hjá Frank Underwood er sambærilig við episku yrkingina hjá John Milton. Eins og Satan verður hann somuleiðis umlopin, og menniskjaliga øvundin og ærusjúkan tekur heilt yvir. Aftursvar hansara er at skaffa sær alsamt stórri politiskt vald, og við valdinum síggja vit, at Frank stigvíst fremur verri og verri gerðir.

Í hugaheiminum hjá áskoðaranum verða illgerðirnar móguliga rættvísigjörðar á sama hátt, sum ein kaldur Underwood ger tað í allar-fyrsta partinum av House of Cards. Har sæst hann taka kvørkratak á einum líðandi hundi, og heldur á, inntil hundurin liggur lívleysur.

Kaldur vendir hann sær beinleiðis til áskoðaran og greiðir frá, at

stundum er minst hugaliga gerðin tann mest neyðuga at fremja. Vit verða púra fangað í hansara rættvísgerð – og taka móguliga undir við henni út frá hansara fortreytum – men við niðurbræðingini av »fjórða veggnum« (skilnaðurin millum sjónleikaran og áskoðaran, red.), verður áskoðarin nærum samsekur, sigur Jan Berg Jørgensen, ið er spentur at vita um ein niðurstøða kemur í triðju sesong.

MORTAN@SOSIALURIN.FO

Jan Berg Jørgensen

HOUSE OF CARDS

- Upprunaliga bretsk røð frá 1990.
- Netflix keypti rættindini til røðina í 2011.
- Í 2013 komu fyrstu 13 partarnir út samstundis.
- Varð fyrsta netframleidda røð, sum varð Emmytilnevnd.
- Um 3-5 milliónir fólk verða mett at hava sæð minst ein part.
- 27. februar verða 13 spildurnýggir partar lagdir afturat teimum 26 verandi.

HYGGJARAGILDIÐ – BINGE VIEWING

- At hyggja at 2-6 pørtum av sendirøð í einum.
- Kent frá 1980unum.
- Vundið upp á seg, sum røðir eru vorðnar teldutøkar.
- Netflix letur allar partarnar av nógvum sjónvarpsrøðum út samstundis.
- 60% av amerikanarum viðganga, at tey javnan halda hyggjaragildið.